

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONI QENDROR I ZGJEDHJEVE

Komisioni i Ankimimeve dhe Sanksioneve

Data: 08.06.2023

Nr: 177

Ora: 13:15

VENDIM

**PËR SHQYRTIMIN E KËRKESËS ANKIMORE NR. 85, DATË 24.05.2023 TË DEPOZITUAR NGA
KOALICIONI "BASHKË FITOJMË"**

Komisioni i Ankimimeve dhe Sanksioneve në mbledhjen e datës 08.06.2023, me pjesëmarrjen e:

Ledio	BRAHO	-	Relator
Elvin	LAKO	-	Anëtar
Elvis	ÇEFA	-	Anëtar
Ilirjan	RUSMALI	-	Anëtar
Koli	BELE	-	Anëtar

Shqyrtoi çështjen me:

ANKUES: Koalicioni "Bashkë Fitojmë", përfaqësuar nga z. Franci Nuri dhe z. Bledi Himçi

PALË E INTERESUAR: Subjekti zgjedhor "Partia Socialiste e Shqipërisë", përfaqësuar nga z. Maringlen Legisi dhe z. Eridian Salianji

- OBJEKT:**
1. Kundërshtim i vendimit nr. 539, datë 20.05.2023 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve “Për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të zgjedhjeve për Kryetar të Bashkisë dhe për Këshillin e Bashkisë, në zonën zgjedhore Bashkia Elbasan, për zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore të datës 14 Maj 2023”.
 2. Pavlefshmëria e zgjedhjeve të zhvilluara në zonën zgjedhore Elbasan.
- BAZË LIGJORE:**
- Nenet 123/1 dhe pika 3 e nenit 124 të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar.

Rrethanat e çështjes:

1. Në datën 14.05.2023, në 61 bashki në Republikën e Shqipërisë u zhvilluan zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore. Zona zgjedhore bashkia Elbasan ka katër zona të administrimit zgjedhor (ZAZ), përkatësisht ZAZ nr. 47, ZAZ nr. 48, ZAZ nr. 49 dhe ZAZ nr. 50. Pas përfundimit të procesit të numërimit të votave, KZAZ-të përkatëse plotësuan, miratuan dhe depozituan në Komisionin Qendror të Zgjedhjeve tabelat përmbledhëse të rezultateve për zgjedhjen e Këshillit të Bashkisë Elbasan dhe për zgjedhjen e Kryetarit të Bashkisë Elbasan, vendimet përkatëse për miratimin e tabelave përmbledhëse të rezultateve, si dhe tabelat origjinale të rezultatit për çdo qendër votimi si për kryetarin dhe për këshillin, të ZAZ-ve të sipërcituara.
2. Më datë 20.05.2021, me vendimin nr. 539, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve (KSHZ) vendosi miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të zgjedhjeve për Kryetar të Bashkisë dhe për Këshillin e Bashkisë, në zonën zgjedhore Bashkia Elbasan, për zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore të datës 14 Maj 2023.

3. Kundër këtij vendimi ka paraqitur kërkesë ankimore subjekti zgjedhor, koalicioni “Bashkë Fitojmë”, përfaqësuar nga z. Franci Nuri dhe z. Bledi Himçi, duke kërkuar kundërshtimin e vendimit të Komsionerit, si më lart cituar dhe pavlefshmërinë e zgjedhjeve të zhvilluara në zonën zgjedhore bashkia Elbasan, si dhe ka kërkuar përsëritjen e zgjedhjeve me votim tradicional. Pala ankuese ka konstatuar problematika të pajisjes elektronike dhe të votimit e të numërimit, si dhe procesit zgjedhor në KZAZ-të e bashkisë Elbasan.

4. Subjekti ankues, në kërkesën ankimore parashtron se:

- Është votuar për kandidatin z. Luciano Boçi me numrin rendor "2" dhe fleta e votimit është printuar me numër rendor "1". Për këtë situatë janë disa raste të kostatuara, si dhe është faktuar në QV 2343, (Shkolla De Rada), QV 2373/1, 2377, 2358, 2477, 2423, 2483 dhe 2481/1;
- Në rastet e votimit për kandidatin e "BF", z. Luciano Boçi, kishte vonesa të pashpjegueshme në kohën e kryerjes së procesit të votimit elektronik nga pajisja PEVN.
- Sipas denoncimeve që kanë bërë votuesit në shtabin elektorale të “Bashkë Fitojmë”, nuk është marrë komanda e dhënë nga votuesi të rubrika “Printo”;
- Sipas ankuesit, ka dyshime të arsyeshme se PEVN ka programuar rezultatin, duke e paracaktuar fituesin dhe rezultatin e zgjedhjeve vendore;
- Operatorët e caktuar në Qendrat e Votimit janë përzgjedhur në kundërshtim me ligjin, pasi janë zgjedhur persona në marrëdhënie familjare ose pune, me punonjës të administratës ose të “Partisë Socialiste të Shqipërisë”;
- Votuesit janë shoqëruar nga ana e Komisionerëve, operatorëve të QV-ve dhe punonjës të administratës, si dhe këta shoqërues nuk kanë nënshkruar deklaratat përkatëse sipas Kodit Zgjedhor;
- Blerje masive të votës, ku kanë denoncuar mbledhjen e kartave të simpatizantëve të koalicionit “BF”, kundrejt shumave monetare me qëllim që të mos marrin pjesë në votim;

- Ankuesi pretendon se ka pasur raste intimidimi të votuesve nga ana e punonjësve të ASHK disa ditë përpara zgjedhjeve;
- Janë shoqëruar votuesit nga ana e drejtuesve dhe punonjësve të administratës vendore dhe qendrore gjatë gjithë ditës së zgjedhjeve në 14 Maj;
- Pretendohet se bizneset iu kanë kërkuar vota me detyrim punonjësve të tyre, duke i caktuar si patronazhistë apo komisionerë e vëzhgues;
- Mosfunksionimi deri në tre orë i pajisjeve identifikuese ka sjellë largimin e zgjedhësve që nuk votuan;
- Punonjësit e administratës kanë qenë të pranishëm në çdo qendër votimi;
- Subjekti ankues pretendon se është ndarë një familje me të njëjtin vendbanim në dy qendra votimi, ndryshe nga praktika e zgjedhjeve pararendëse;
- Si faktor kyç në deformimin e rezultatit të zgjedhjeve, shprehin programimin e rezultatit të zgjedhjeve vendore me anë të Pajisjes Elektronike të Votimit dhe Numërimit, PEVN;
- Ditën e zgjedhjeve, në QV-të nr. 2328, nr. 2355, nr. 2351, dhe nr. 2352 janë identifikuar disa punonjës të administratës publike, si kryetar ose anëtar komisioni, si dhe vëzhgues punonjës të administratës së bashkisë Elbasan;
- Mosrakordimi i shifrave të fletëve të votimit të kandidatëve për kryerat bashkie me fletët e votimit për këshill bashkiak të gjetura në kuti, me një mospërputhje shifrash prej 101 votash;
- Subjekti ankues pretendon se në Tabelat Përmbledhëse dhe Librat e Protokollit të KZAZ-ve, janë gjendur parregullsi të shumta që kanë cenuar procesin e votimit, të numërimit dhe të identifikimit korrekt të votës;
- Ankuesi kërkoi nga KAS që për nevoja të hetimit administrativ, ky organ kolegjal të vendosi të administrojë si prova Librin e Protokollit të Mbledhjeve, Proces-Verbalet e

Konstatimit, filmimet e kamerave të KZAZ-ve 47, 48, 49 dhe 50 objekt ankimi, tabelat e rezultatit të grupeve të numërimit për QV-të e cituara në ankim, pamjet filmike të VNV-ve, QV-ve dhe vetë ZAZ-ve si dhe çdo dokument tjetër të nevojshëm për një hetim administrativ të plotë dhe të paanshëm, përfshirë dokumentacionin teknik dhe dokumentacionin e penetrimit të pajisjeve elektronike të votimit. Këto kërkesa u plotësuan nga administrata e KQZ-së, duke ia vënë në dispozicion palës.

5. Kërkesa ankimore nr. 85, e depozituar në KQZ më datë 24.05.2023 iu paraqit KAS-it, i cili vendosi pranimin për shqyrtim, me relator z. Ledio Braho. KAS-i caktoi seancën e shqyrtimit më datë 01.06.2023, ora 12:30. Në seancë ishin të pranishëm administrata e KQZ-së, përfaqësuar nga Sekretari i Përgjithshëm z. Ylli Merkaj, përfaqësuesit e palës ankimuese, z. Franci Nuri dhe z. Bledi Himçi, si dhe përfaqësuesi i palës së interesuar, z. Maringlen Legisi.

6. Ankuesi paraqiti gjatë shqyrtimit në seancë këto kërkesa:

- Kërkesën për numërimin e votave fizike për QV nr. 2373/01, QV nr. 2377, QV nr. 2358 dhe QV nr. 2477, QV nr.2481/01 dhe QV nr.2483;
- Kërkesën për këqyrjen e librit të protokollit të mbledhjeve të KZAZ-së nr. 47 dhe të procesverbaleve të marrjes në dorëzim të materialeve të votimit dhe numërimit elektronik nga KQV në KZAZ për këtë KZAZ.
- kërkesën për këqyrjen e kutive të QV. nr. 2379;
- kërkesë për informacion lidhur me pajisjet PEVN dhe sistemin e ruajtjes së të dhënave (shkresa nr. 5458 prot., datë 25.05.2023)

KAS-i pranoi numërimin e votave për QV nr. 2373/01, QV nr.2481/01 dhe QV nr.2483, si dhe të kërkesave për këqyrjen e dokumentacionit të kërkuar dhe të kutive të QV. nr. 2379. KAS-i vendosi kryesisht këqyrjen e kutive të QV, nr. 2446.

Kërkesa për informacion lidhur me pajisjet PEVN u plotësua nga administrata e KQZ-së, për aq sa ishte e mundur, jashtë procedurës së shqyrtimit të ankimit. KAS-i i dha ankuesit

“Bashkë Fitojmë” kohën e nevojshme, me qëllim që të këqyrte regjistrimet video dhe të qëmtonte tek to provat në mbështetje të kërkesës ankimore.

7. KAS-i mori në shqyrtim dhe administroi:

- Kërkesën ankimore nr. 85, datë 24.05.2023;
- Vendimin nr. 539, datë 20.05.2023 të Komsisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve “Për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të zgjedhjeve për Kryetar të Bashkisë dhe për Këshillin e Bashkisë, në zonën zgjedhore Bashkia Elbasan, për zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore të datës 14 Maj 2023”;
- Librat e Protokollit në KZAZ-të nr. 47, 48, 49 dhe 50;
- Procesverbalet e dorëzimit të materialeve të votimit dhe numërimit elektronik nga KQV në KZAZ;
- USB e dorëzuar nga pala ankuese me pamje filmike/video.

Në përfundim të shqyrtimit administrativ dhe të vlerësimit të provave dhe pretendimeve përfundimtare,

KAS-i konstaton:

1. Procedura e votimit dhe ajo e numërimit të votave janë procedura transparente dhe të dokumentuara në çdo hap. Kodi Zgjedhor është kujdesur që ato të zhvillohen në sytë e përfaqësuesve të subjekteve, vëzhguesve të pavarur dhe të publikut, si dhe çdo problem, parregullsi apo shkelje e ligjit të dokumentohet në procesverbalet tip dhe librat e protokollit të komisioneve përkatëse, si dhe të filmohet nga kamerat mbikëqyrëse të procesit, me qëllim që të shërbejë si provë materiale në proceset eventuale për kundërshtimin e rezultatit apo të zgjedhjeve në tërësi.

2. Dokumentacioni që prodhohet nga administrata zgjedhore gjatë zbatimit të procedurave të votimit dhe të numërimit të votave bën pjesë në radhën e parë dhe kryesore të provave ku mund të mbështeten kërkesat ankimore me objekt ndryshimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të Zonës Zgjedhore ose/dhe pavlefshmërinë e rezultatit në një apo disa qendra votimi. Subjektet zgjedhore kanë akses mbi këtë dokumentacion, në disa raste disponojnë *ipso lege* kopje të tij. Nga ana tjetër, Kodi Zgjedhor u njuh palëve edhe të drejtën për të vënë në lëvizje KQZ-në për marrjen e provave *“për të vërtetuar faktet, në rast se nuk ka qenë e mundur që këto prova të siguroheshin paraprakisht prej tyre, duke paraqitur njëkohësisht edhe arsyet përse nuk ka qenë i mundur sigurimi i tyre”*.
3. Pika 1, e nenit 82 të K.Pr.A saktëson: *“në procedurat administrative, të filluara me kërkesë të palës që inicion procedurën, barra e provës për faktet e pretenduara bie mbi këtë palë, pavarësisht nga detyrimi i organit publik për të vënë në dispozicion të palëve provat e zotëruara prej tij”*. Këtë detyrim e vendos edhe Kodi Zgjedhor nëpërmjet shkronjës “b” të pikës 1, të nenit 136, kur u kërkon palëve *“të tregojnë faktet dhe provat, mbi të cilat mbështesin pretendimet e tyre”*.
4. Kodi Zgjedhor kërkon në mënyrë të shprehur që pretendimet të jenë të mbështetura në prova, sepse Kodi kërkon që t’i presë rrugën e suksesit kërkimeve të pathemelta ose me ves. Kjo do të thotë, se Kodi kërkon që raporti midis pretendimit dhe provës të jetë i drejtpërdrejtë, thënë ndryshe, prova duhet të shërbejë për të mbështetur drejtpërdrejt pretendimin. Pika 4 e nenit 136 të Kodit Zgjedhor saktëson, se *“KQZ-ja mund të refuzojë kërkesën e ankuesit apo të palës së interesuar për marrjen e provave, sipas shkronjës “c” të pikës 1 dhe pikës 2 të këtij neni, vetëm nëse vlerëson se prova nuk shërben për të vërtetuar faktet e pretenduara”*. Nga ana tjetër, kjo do të thotë se në raportin midis provës dhe pretendimit, prova vjen e para. Provat ekzistojnë përpara pretendimit, nuk krijohen për shkak të tij.
5. Ankuesi ka kërkuar pavlefshmërinë e zgjedhjeve në të gjithë zonën zgjedhore. Pavlefshmëria e zgjedhjeve është mjet ligjor në duart e subjekteve ankuese, i cili mundëson anulimin e votimit/rezultatit dhe përsëritjen e zgjedhjeve në një apo më shumë qendra votimit. Neni 160 i Kodit Zgjedhor përcakton si shkaqe për shpalljen e pavlefshmërisë së zgjedhjeve:

- a) shkelje të ligjit, të cilat kanë cenuar rëndë procesin zgjedhor ose tërësi shkeljesh të ligjit, të cilat mund të kenë cenuar procesin zgjedhor në një masë të tillë, që mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore;
- b) fatkeqësi natyrore në përmasa të tilla, që kanë penguar pjesëmarrjen e zgjedhësve në votim; ose
- c) mosfillim i votimit apo pezullim i tij për më shumë se pesë orë.
6. KAS-i e ka trajtuar gjerësisht analizën ligjore për kërkimin e pavlefshmërisë së zgjedhjeve në vendimarrjen e tij për zgjedhjet parlamentare të vitit 2021 (p.sh. vendimet nr.89, datë 20.05.2021, nr. 91, datë 27.05.2021, nr. 94, datë 31.05.2021, nr. 95, datë 31.05.2021 etj.) Në këto vendime, KAS-i ka arsyetuar, se neni 160 i Kodit Zgjedhor përcakton si tipar kryesor për shkeljet e ligjit, me qëllim që ato të trajtohen si shkak për pavlefshmërinë e zgjedhjeve, peshën e tyre dëmprurëse mbi zgjedhjet. Në këto raste dëmi mund të vijë edhe nga një shkelje e vetme, por tronditëse për zgjedhësit ose rregullshmërinë e procesit (p.sh. cënimi i integritetit të kutive të votimit - nenet 115 dhe 138 të KZ). Përgjatë zgjedhjeve mund të ndodhin parregullsi apo shkelje të shumta, të lehta ose të rënda, të cilat mund të kenë lidhje me aspekte të veçanta të procesit, por jo të gjitha mund të cilësohen “shkelje që çenojnë rëndë procesin zgjedhor”. **Shkelje që çenojnë rëndë procesin zgjedhor janë vetëm shkeljet që ose i pengojnë/largojnë zgjedhësit në masë nga votimi, ose që i detyrojnë ata të votojnë në masë kundër vullnetit të tyre, ose që tjetërsojnë në masë votën e hedhur.** Votimi familjar p.sh. që është konstatuar shpesh nga misionet vëzhguese të OSBE/ODIHR-it si shkelje e procesit zgjedhor nuk është konsideruar nga ata kurrë si shkelje që shkakton pavlefshmërinë e zgjedhjeve, sepse ata nuk e kanë vëzhguar asnjëherë këtë shkelje në masën e vet kritike. Po kështu shitblerja e votës, që gjithashtu është kritikuar në një numër zgjedhjesh, nuk është vëzhguar prej tyre në masë kritike.
7. KAS-i ka vlerësuar se masa kritike është kriteri kyç në gjykimin e kërkesave për pavlefshmëri të zgjedhjeve. Masa kritike ndryshon nga një vend në tjetrin, nga një demokraci në tjetrën, sepse masa kritike varet tërësisht nga shkalla e zhvillimit demokratik. Në çdo demokraci qëllimi është zhvillimi i zgjedhjeve dhe legjitimitimi i pushtetit nga populli. Masa kritike është instrumenti që mbron zgjedhjet dhe demokracinë nga deligjitimitimi.

8. KAS-i ka analizuar se Kodi Zgjedhor ka përpunuar mjete ligjore mbrojtëse të ndryshme për shkelje të ndryshme. Për një pjesë prej tyre, mjete ligjor mbrojtës është gjoba administrative (shkeljet e kryera nga media, subjektet zgjedhore, përfaqësuesit e institucioneve), për një pjesë janë masat disiplinore (shkarkimi etj.), për një pjesë është ndjekja penale (shitblerja e votës, shpërdorimi i detyrës, korrupsioni aktiv dhe pasiv në zgjedhje etj.), por për asnjërën prej tyre Kodi nuk ka përcaktuar si mjet ligjor pavlefshmërinë e zgjedhjeve. Kjo është arsyeja pse ekzistenca e një apo më shumë shkeljeve, qofshin këto edhe të rënda, nuk është shkak i vetëmjaftueshëm për të kërkuar pavlefshmëri. Kjo është arsyeja pse kërkesat për pavlefshmëri duhet të shoqërohen patjetër me argumentimin juridik, që vërteton se shkelja e pretenduar është “shkelje që cënon rëndë procesin zgjedhor”, sikurse duhet të shoqërohen edhe me provën se sa dhe si e ka cënuar ajo procesin zgjedhor. Nevoja për provueshmëri imponon edhe nevojën për të provuar lidhjen shkakësore midis shkeljes dhe pasojës së rëndë, pengimit/largimit të zgjedhësve në masë nga votimi, detyrimit të tyre që të votojnë në masë kundër vullnetit, ose tjetërsimit në masë të votës së hedhur.
9. Kodi Zgjedhor lejon si shkak për pavlefshmërinë edhe një tërësi shkeljesh të ligjit, të cilat mund të kenë cënuar procesin zgjedhor në një masë të tillë, që mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore. Në dallim nga shkak themelor, ky rast kërkon më shumë se sa një shkelje, me një shkallë më të ulët cënimi. Në këtë rast nuk duhet që të ketë pasur pengim/largim të zgjedhësve në masë nga votimi, detyrim të tyre që të votojnë në masë kundër vullnetit, apo tjetërsim në masë të votës së hedhur, por mjafton që ky fenomen (pengimi/largimi i zgjedhësve nga votimi, detyrimi për të votuar kundër vullnetit, apo tjetërsimi i votës) të ketë ndodhur në atë shkallë, sa të mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve. Edhe në këtë rast, kërkesat për pavlefshmëri duhet të shoqërohen patjetër me argumentimin juridik pse shkelja e pretenduar është “shkelje që mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve”, si dhe me provën për përmasën e ndikimit dhe lidhjen shkakësore.
10. KAS-i ka kërkuar që argumentet për shpalljen e pavlefshme të zgjedhjeve të jenë konkrete, të faktueshme, të provueshme dhe të matshme. Këto kërkesa që burojnë nga dispozita e pikës 1 të nenit 160 të Kodit Zgjedhor janë konfirmuar edhe nga jurisprudenca kushtetuese dhe zgjedhore shqiptare. Vendimi nr.75, datë 19.04.2002 i Gjykatës Kushtetuese, i cili mund të shërbejë si bazë

për të identifikuar metodologjinë për saktësimin dhe konkretizimin e termit “shkelje që çënojnë rëndë procesin zgjedhor”, kërkon që arsyetimi juridik i KAS-it të kalojë nëpërmjet “përcaktimit të kriterëve, koncepteve bazë si dhe parimeve mbi të cilat duhet të mbështetet organi kompetent për të konkluduar lidhur me aplikimin e shkakut të përshtatshëm kushtetues”. Shkeljet që çënojnë rëndë procesin zgjedhor duhet të jenë shkelje të tilla që e bëjnë të pavlerë rezultatin e tyre, sikurse “aktet e sjelljet që diskreditojnë rëndë pozitën dhe figurën... (duhet të jenë të tilla që) e bëjnë të pamundur kryerjen e mëtejshme të funksioneve kushtetuese” për zyrtarin e lartë.

11. KAS-i, në shqyrtimin e kërkesave për pavlefshmëri është udhëhequr nga jurisprudenca e Kolegjit Zgjedhor, i cili është marrë posaçërisht me interpretimin e pikës 1 të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, sipas tekstit që është sot në fuqi, në vendimin e tij nr.45, datë 18.11.2013. Kolegji ka konfirmuar karakterin përjashtimor të rasteve të pavlefshmërisë dhe përsëritjes së zgjedhjeve. Sipas Kolegjit Zgjedhor **“përsëritja e zgjedhjeve nuk mund të kryhet për çdo shkelje të evidentuar, qoftë kjo edhe lidhur me parimet e zgjedhjeve, përveçse kur provohet se shkeljet janë të tilla që kanë ndikuar në rezultatin final”**. Kolegji Zgjedhor çmon se nuk mjafton që të provosh se janë kryer shkelje që kanë çënuar procesin zgjedhor për të kërkuar pavlefshmërinë e zgjedhjeve, por **duhet të provosh se “këto shkelje të jenë në një masë të tillë sa të mund të kenë ndikuar në ndarjen e mandatit”**. Gjithashtu, Kolegji ka saktësuar se **pretendimi se shkelja “përbën fenomen masiv, ndaj edhe mund të ketë ndikuar në rezultatin e zgjedhjeve” duhet të provohet në gjykim, përndryshe ngelet në kuadrin e një hipoteze dhe nuk mund të merret për bazë nga gjykata**.
12. Ankuesi pretendoi në seancë, se të paktën në 6 QV ka ndodhur tjetërsim i votës nga regjistrimi i votës në PEVN, tek depozitimi i votës fizike në kuti. Këto raste përfshinin 4 denoncime nga votues të ndryshëm (QV nr. 2373/01, QV nr. 2377, QV nr. 2358 dhe QV nr. 2477), sipas të cilave ata kishin lexuar në votën fizike të printuar emrin e kandidatit që nuk kishin votuar dhe një pretendim, se rezultati i kutive për dy QV të KZAZ-së nr. 47 nuk kuadronte me rezultatin e transmetuar nga pajisja PEVN, gjë që kishte qenë objekt debati midis KZAZ-së dhe administratës së KQZ-së (QV nr. 2481/01 dhe QV nr. 2483). Mbi këtë bazë, ankuesi kërkoi hapjen dhe numërimin e votave fizike për këto 6 QV, me pretendimin se rezultati i numërimit të votave fizike do të dilte i ndryshëm nga ai elektronik dhe do provonte vërtetësinë e denoncimeve. KAS-i pranoi për këqyrje dhe numërim të votave fizike QV nr.2373/01, QV nr.2481/01 dhe QV nr.2483, për

shkak se për QV nr. 2373/01 denoncimi ishte bërë publikisht dhe ishte i vërtetueshëm, kurse për dy QV-të e tjera për shkak se pretendimi u confirmua edhe nga administratae KQZ-së, por me arsyetimin se debati kishte pasur lidhje jo me transmetimin e shifrave të ndryshme, por me regjistrimin e shifrës zero, të cilën sistemi e merr sa herë që nuk arrin të lexojë USB. Për tre QV-të e tjera, pretendimi ishte i paverifikueshëm. Këqyrja dhe numërimi i votave fizike për 3 QV-të u krye në seancën e datës 05.06.2023. **Rezultati provoi përputhjen e plotë të numrit dhe vlerësimit të votave fizike me përmbledhësen e votimit elektronik, duke rrëzuar pretendimin e ankuesit.**

13. Ankuesi pretendoi se në KZAZ-në nr. 47 ishin marrë në dorëzim kutitë e 76 QV-ve në kushte parregullsie (pa vula sigurie), gjë që ishte pasqyruar edhe në librin e protokollit të KZAZ-së. Në librin e protokollit të mbledhjeve të KZAZ-së u gjet vetëm shënimi se “çdo parregullsi apo mungesë është pasqyruar në procesverbalet përkatëse”. Mbi këtë bazë, KAS-i i kërkoi administratës së KQZ-së që t’i vinte në dispozicion ankuesit procesverbalet e dorëzimit të materialeve të votimit dhe numërimit elektronik nga KQV në KZAZ, për gjithë ZAZ-në. Pas marrjes së provës, në seancën e datës 05.06.2023, ankuesi ngriti pretendimin se kutitë e 30 QV-ve ishin marrë në dorëzim me parregullsi të theksuara, të specifikuara për secilën prej tyre. KAS-i i kërkoi administratës së KQZ-së që të mbante qëndrim për këtë konstatim. Në seancën e datës 07.06.2023 administrata raportoi gjendjen faktike, si vijon:

- 5 kuti pa kod sigurie në kutinë e materialeve zgjedhore;
- 7 kuti të rregullta;
- 12 kuti të papërdorura;
- 4 kuti pa kodin e sigurisë të printerit;
- 1 PEVN pa kod sigurie të USB-së;
- 1 QV e përfshirë në listë si me probleme, nuk ekziston në këtë ZAZ.

Ankuesi kontestoi raportimin për 2 QV, për QV-në nr. 2379 dhe për QV-në nr. 2446. Mbi këtë bazë, KAS-i vendosi këqyrjen e materialit zgjedhor për këto dy QV. Këqyrja e jashtme e kutive konfirmoi të dhënat e procesverbalit të marrjes në dorëzim, kurse këqyrja e fletëve fizike të votimit konfirmoi rezultatin e pasqyruar në tabelën përmbledhëse. Për QV-në nr. 2446 u konstatua diferencë midis numrit të zgjedhësve të prodhuar nga pajisja PEI (132 zgjedhës) me numrin e zgjedhësve të prodhuar nga përmbledhësja e pajisjes PEVN (133 zgjedhës). Administrata e KQZ-së informoi në seancë, se sipas hetimit të kryer prej saj, diferenca me shifrën 1 vinte për shkak të votimit të operatorit, pa u regjistruar nga pajisja PEI.

14. “Rregullat procedurale teknike për procesin e votimit elektronik nëpërmjet pajisjes së votimit dhe numërimit elektronik në Bashkitë Vorë, Kamëz dhe Elbasan, për zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore të datës 14 maj 2023”, që janë miratuar me vendimin e Komisionerit nr. 415, datë 26.04.2023 përcaktojnë, se si bëhet deklarimi “kuti e parregullt” ose “PEVN e parregullt”. Mungesa e kodit të sigurisë të printerit apo e kodit të sigurisë së USB-së, janë përcaktuar në këtë dokument si shkak për deklarimin “kuti e parregullt”, përkatësisht “PEVN e parregullt”. Tetë kutitë dhe 2 PEVN-të që shfaqën këtë problematikë (QV nr. 2394/01, QV nr. 2457, QV nr. 2476/01, QV nr. 2480, QV nr. 2422/01) janë marrë në dorëzim si të rregullta. **Ankuesi nuk lidhi asnjë pretendim dhe asnjë kërkim me këtë fakt.** Për këtë arsye, KAS-i nuk mundi të thellonte më tej hetimin, i cili do kërkonte hapjen e kutive të këtyre QV-ve dhe verifikimin e rezultatit nga votimi elektronik me rezultatin nga numërimi dhe vlerësimi i votave fizike.
15. Vendimi i Rregullatorit nr. 04, datë 13.11.2020, “Për llojin dhe karakteristikat teknike që duhet të plotësojnë sistemet dhe pajisjet e votimit dhe numërimit elektronik që prokurohen dhe përdoren në zgjedhje në Republikën e Shqipërisë” përcakton në shkronjën “k” të pikës 10 të tij, se “votuesit duhet t’i mundësohet verifikimi dhe konfirmimi i çdo zgjedhjeje të bërë, përfshirë dhe konfirmimin e verifikimit të versionit fizik të votës, si dhe kutia të mundësojë për aq sa është e mundur, fotografimin e votës”. Ankuesi ngriti pretendimin se ky kusht teknik është anashkaluar në zgjedhjet e datës 14 Maj 2023. Pajisjet nuk lejonin konfirmimin e votës fizike. Pas konfirmimit të votimit elektronik, vota printohej dhe bëhej e shikueshme në dritaren e printerit për 5 sekonda dhe pastaj binte në kuti, pa i dhënë mundësinë zgjedhësit që të anulonte në këtë fazë votimin. Ky fakt u pranua edhe nga administrata e KQZ-së dhe u justifikua me shpjegimin, se votimi për

dy organe të qeverisjen vendore dhe operimi në një votim me dy vota fizike e bëri të pamundur, për pamjaftueshmëri kohore, modifikimin e nevojshëm në programimin e pajisjes.

16. Ankuesi pretendoi se operimi në kushte paligjshmërie i pajisjes ka eliminuar një nga garancitë e procesit zgjedhor, që është e drejta e zgjedhësit për të modifikuar në çdo kohë vullnetin, deri në momentin e hedhjes së votës në kutinë e votimit, si dhe ka krijuar pabarazi midis votuesve me votim elektronik dhe atyre me votim manual. Ankuesi nuk argumentoi pse kjo paligjshmëri duhet të formojë shkak për pavlefshmërinë e zgjedhjeve në gjithë zonën zgjedhore. Gjithsesi, KAS-i duhet t'a analizojë këtë fakt në kontekstin e kërkimit për pavlefshmëri dhe të japë përgjigje. Në këtë analizë, KAS-i duhet të udhëhiqet nga arsyetimi i tij themelor, i trajtuar edhe në rastet e tjera, sipas të cilit shkelja duhet të analizohet në kontekstin e dëmit që i ka sjellë procesit (për më shumë shih vendimet nr.89, datë 20.05.2021, nr. 91, datë 27.05.2021, nr. 94, datë 31.05.2021, nr. 95, datë 31.05.2021 etj.) Midis shkeljes dhe pasojës që sjell ajo duhet të ketë gjithmonë një masë kritike, e cila formon kufirin ndarës midis shkeljes dhe parregullsisë, sporadike, të izoluar, të pjesshme, të përsëritur, të përhapur, të kryer pa dashje ose me qëllim dhe shkeljes që pengon/largon zgjedhësit në masë nga votimi, ose që i detyron ata të votojnë në masë kundër vullnetit të tyre, ose që tjetërson në masë votën e hedhur.
17. Në rastin konkret, KAS-i e sheh shkeljen kryesisht tek mospërfshirja e Rregullatorit në zgjidhjen që i është dhënë vështirësisë teknike operative. Nëse Rregullatori do të kishte qenë i përfshirë dhe do të kishte modifikuar, për këto zgjedhje, vendimin nr. 04, datë 13.11.2020, atëherë palët e interesuara do të kishin patur mundësinë të ankoheshin ndaj vendimarrjes së Rregullatorit. E drejta e ankimit ndaj akteve të administratës publike është e drejtë thelbësore. Në këtë rast, palët që kanë patur një interes të ligjshëm nuk janë lejuar t'a mbrojnë interesin e tyre, por janë vënë përpara faktit të kryer.
18. Që KAS-i të vendosë pavlefshmërinë e zgjedhjeve, për shkakun e mësipërm, duhet që ankuesi të provojë se zgjedhësve u është hequr një garanci ligjore, e cila ka kondicionuar masivisht sjelljen e votuesve dhe i ka penguar masivisht në ushtrimin e lirë të vullnetit të tyre. Ankuesi duhet të provonte, se e drejta për të korrigjuar shprehjen e vullnetit, sa kohë që nuk është mbyllur procedura e votimit, është e drejtë e cila përdoret masivisht në zgjedhje, se ajo është vijë sjelljeje e votuesve shqiptarë dhe se provohet si e tillë nga statistika zgjedhore dhe numri i lartë i votave

të dëmtuara, në rastet e votimit manual. Ky do ishte korrelacioni që kërkon Kodi dhe jurisprudenca zgjedhore midis shkeljes së sipërcituar dhe pasojës që çon në pavlefshmëri zgjedhjesh. Ankuesi nuk e prezantoi para KAS-it një provë të tillë, ndoshta për shkak të faktit se praktika zgjedhore shqiptare nuk ia jep këtë mundësi.

19. Pretendimi për cënim të barazisë midis votuesve me votim elektronik dhe me votim manual, për shkak të kësaj diferencë nuk formon dot shkak për pavlefshmëri zgjedhjesh. Midis votimit manual dhe atij elektronik ka dallime, të cilat vijnë për shkak të mënyrës së ndryshme të votimit. Heqja e mundësisë së anulimit të votës fizike nuk është i vetmi dallim. Për më tepër, **heqja e mundësisë së anulimit është bërë për nevojat e realizimit të procesit, jo për nevoja të manipulimit të tij**. Nëse nuk do ishte bërë kjo zgjidhje kompromisi, mund të mos ishte realizuar dot votimi elektronik.
20. Ankuesi paraqiti në cilësinë e provës materiale 20 materiale video, si prova të shkeljeve të pretenduara gjatë procesit të votimit në qendrat e votimit. Një pjesë prej tyre nuk mund të përdoren me cilësinë e provës, për shkak se video është me përshpejtim imazhi dhe, për këtë shkak, nuk mund të konstatohet pretendimi (provat 0606(4).mp4 dhe 0606.mp4). Prova 2425 Labinot Mal.mp4, ndonëse është me përshpejtim imazhi, provon disa raste të kryerjes së votimit familjar, të cilat lënë të kuptohet për shkelje të procedurave të votimit të asistuar. Për provat 0606(3).mp4, 5555.mp4 dhe 7777.mp4 nuk mund të konkludohet shkelja e pretenduar, për shkak se materiali nuk është i plotë. Për provën 2441.mp4 pretendohet votimi i 3 personave 2 herë. Pamjet tregojnë se vetëm njeri nga personat kryen realisht procedurën e votimit. Prova 333333.mp4 nuk vërteton pretendimin për “ndërhyrje tek flesh i PEVN”. Prova 22222.mp4 provon se një person me bexhë kryen procedurën e votimit për qytetarin. Nëse është komisioner nuk i lejohet kryerja e votimit të asistuar. Nuk provohet dot, nëse është kryer protokollimi nga komisioni, apo jo. Prova Aktivistja Xhulia Çolla.mp4 provon kryerjen e votimit të asistuar në kundërshtim me procedurat në 3 raste, dy nga të cilat nga i njeiti person. Provat e tjera përmbajnë 3 raste votimi të asistuar, por për 2 prej tyre nuk mund të konkludohet nëse është kryer protokollimi, si dhe një rast kur operatorja e pajisjes PEVN kryen procedurat e votimit për 2 persona njeri pas tjetrit. Pretendimet në provat e tjera kanë lidhje me pozicionimin e kamerave

vëzhguese ose me pozicionimin e pajisjeve PEVN. Pretendimet evidentojnë parregullsi, por jo shkelje.

21. Ankuesi solli në vëmendje të KAS-it vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr. 169, datë 26.07.2002, në mbështetje të pretendimit se votimi familjar është shkak pavlefshmërie i njohur dhe pranuar nga Gjykata Kushtetues. KAS-i sjell në kujtesë faktin se Gjykata Kushtetuese atëkohë ka vepruar si gjykatë e posaçme për shqyrtimin e konflikteve zgjedhore, d.m.th. si Kolegji Zgjedhor Gjyqësor sot. Rasti i gjykuar në atë kohë mund të përdoret si ilustrim për interpretimin që i bën KAS-i pavlefshmërisë së zgjedhjeve. Baza e gjykimit në rastin e vitit 2002 ishte shkelja e ligjit nga KQV-të me vendim dhe pranimi nga KQV-të, si votim i rregullt, i praktikës së votimit familjar në masë. Ky është rasti kur një shkelje e vetme (vendimi i kundraligjshëm i KQV-së) mund të formojë shkak të vetmjaftueshëm për pavlefshmëri. Rasti i paraqitur nga ankuesi është i ndryshëm nga rasti i gjykuar nga Gjykata Kushtetuese në vitin 2002. Ankuesi paraqiti prova për një gjysëm duzine episodesh të votimit familjar në QV-në e fshatit Labinot Mal. Prova tregonte gjithashtu një komisioner, i cili, të paktën në njerin nga këto raste, ndërhynte për të penguar veprimin e kundërligjshëm. Episodet e denoncuara në QV-të e tjera bëjnë fjalë për votim të asistuar, i cili në vetvete është votim i ligjshëm, por duhet dokumentuar sipas një procedure të caktuar. Në këtë rast, moskryerja e procedurës duhet të cilësohet ligjërisht si parregullsi në administrim.
22. KAS-i çmon se një gjysëm duzine rastesh të votimit familjar, një numër rastesh parregullsisht në zbatimin e procedurës së votimit të asistuar, një numër i kufizuar shkeljesh në asistimin e më shumë se të një personi, ose në asistimin e votuesve nga komisionerët, nuk formojnë dot masë kritike për të deklaruar pavlefshmërinë e zgjedhjeve as në qendrat respektive, as në gjithë zonën zgjedhore.
23. Të gjitha shkeljet e identifikuar nga provat video janë shkelje që ndiqen individualisht në kuadër të hetimit penal (neni 327 i Kodit Penal “Shkelja e fshehtësisë së votimit”) ose të hetimit të denoncimeve me karakter administrativ. Si episode shkeljesh, në kuadër të shqyrtimit të kërkesës për pavlefshmërinë e zgjedhjeve në zonën zgjedhore, ato nuk plotësojnë kushtin e masës kritike që kërkon neni 160 i Kodit Zgjedhor dhe jurisprudenca zgjedhore.

24. Sa i takon pretendimeve për ushtrimin e detyrës së komisionerit apo operatorit në kushtet e papajtueshmërisë, apo të përdorimit të punonjësve të administratës ditën e zgjedhjeve pranë qendrave të votimit për të intimiduar ose shoqëruar zgjedhës të caktuar, ankuesi nuk solli prova për të faktuar pretendimin, apo për të faktuar se ishin zbatuar pa sukses procedurat mbrojtëse që parashikon ligji në këto raste, sikurse nuk solli prova lidhur me masën e ndikimit të secilit prej rasteve të denoncuar në mbarëvajtjen e zgjedhjeve. Pretendimet për shpalljen e pavlefshme të zgjedhjeve duhet të jenë konkrete, të faktueshme, të provueshme dhe të matshme. Të tilla këto pretendime nuk ishin në tërësinë e tyre.
25. Pretendimet e tjera të parashtruara në kërkesën ankimore nuk u ndoqën nga ankuesi përgjatë shqyrtimit të ankimit. Ankuesi nuk i ngriti, nuk paraqiti prova në mbështetje të tyre dhe nuk bazoi kërkime mbi to deri në përfundim të shqyrtimit. Prandaj KAS-i nuk sheh motiv ligjor për të analizuar dhe vendosur mbi to.
26. Bazuar në këtë analizë ligjore dhe faktike, KAS-i duhet të rrëzojë kërkesën për pavlefshmërinë e zgjedhjeve për kryetar bashkie në zonën zgjedhore bashkia Elbasan, si të pa mbështetur në ligj.

PËR KËTO ARSYE:

Mbështetur në nenet 21 pika 1 shkronja “b” dhe 143 pika 1 shkronja “d” të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008, “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, me shumicë votash, Komisioni i Ankimimeve dhe Sanksioneve

V E N D O S I:

1. Rrëzimin e kërkesës ankimore nr. 85, datë 24.05.2023, të depozituar nga koalicioni “Bashkë Fitojmë”.
2. Lënien në fuqi të vendimit nr. 539, datë 20.05.2023 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve “Për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të zgjedhjeve për Kryetar të Bashkisë dhe për Këshillin e Bashkisë, në zonën zgjedhore Bashkia Elbasan, për zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore të datës 14 Maj 2023”.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe publikohet në faqen zyrtare të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve.

Bazuar në pikën 1 të nenit 145 të Kodit Zgjedhor, kundër këtij vendimi mund të bëhet ankim në Kolegjin Zgjedhor Gjyqësor pranë Gjykatës Administrative të Apelit, brenda 5 ditëve nga shpallja e tij, sipas përcaktimit të pikës 2 të nenit 152 të Kodit Zgjedhor.

U shpall sot më 08.06.2023.

Ledio BRAHO - Relator (Kundër)

Elvin LAKO - Anëtar

Elvis ÇEFA - Anëtar (Kundër)

Ilirjan RUSMALI - Anëtar

Koli BELE - Anëtar

MENDIM PAKICE

Në shqyrtimin e kërkesës ankimore nr. 85, datë 24.05.2023 të subjektit zgjedhor koalicioni Bashkë Fitojmë me objekt “Kundërshtimin e vendimit nr. 539, datë 20.05.2023 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve “Për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultateve për zgjedhjen e Kryetarit të Bashkisë dhe për këshillin e bashkisë në zonën zgjedhore bashkia Elbasan, në zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore, të datës 14 Maj 2023”. Pavlefshmëria e zgjedhjeve të zhvilluara në zonën zgjedhore bashkia Elbasan... etj”, ne anëtarët në pakicë të Komisionit të Ankimeve dhe Sanksioneve (në vijim KAS) jemi kundër vendimit të shumicës për rrëzimin e ankimit në fjalë, ndaj paraqesim në vijim argumentet tona për këtë qëndrim:

1. Ne, anëtarët në pakicë, vlerësojmë se KAS në këtë vendimmarrje nuk ka arritur në një konkluzion të drejtë kryesisht për shkakun se administrata e KQZ-së dështoi në vendosjen në dispozicion të subjektit ankimes në mënyrë të plotë dhe brenda një kohe të arsyeshme të informacioneve dhe pamjeve filmike të qendrave të votimit, duke e privuar në këtë mënyrë atë nga mundësia për grumbullimin dhe paraqitjen e provave të plota të nevojshme për vërtetimin e pretendimeve të parashtruara në këtë kërkesë ankimore.
2. Administrimi i plotë i të gjitha provave është i një rëndësie të dorës së parë në funksion të një hetimi të gjithanshëm të të gjithë elementëve të kërkesës ankimore, aq më tepër kur në kërkesë ngrihen pretendime që bazohen në dyshime të arsyeshme, disa të vërtetuara edhe në seancën e zhvilluar në KAS, për ekzistencën e problematikave serioze në procesin e votimit në këtë bashki.
Konkretisht:

- ndryshimet në programimin e procesit të printimit të votës nga Pajisjet Elektronike të Votimit dhe Numërimit (PEVN) në kundërshtim me karakteristikat teknike të përcaktuara në pikën 10/k të vendimit të Komisionit Rregullator në KQZ nr. 4, datë 13.11.2020, fakt i cili u vërtetua gjatë hetimit administrativ të bërë në KAS;
- mosfunksionimi sipas parashikimit i një pjese të madhe të kamerave të vendosura në qendrat e votimit;

- shoqërimi i votuesve nga operatorët e pajisjes elektronike të votimit, nga ana e komisionerëve ose punonjësve të administratës vendore dhe qendrore, pa respektuar procedurën ligjore / fenomen që evidentohet qartë nga pamjet filmike të kqyrura;
- pretendimi për ekzistencën e konfliktit të interesit të administratës zgjedhore në raport me njërin prej kandidatëve për kryetar bashkie;
- prezenca e personave të paautorizuar dhe në marrëdhënie pune me kandidatin e PS në ambientet e qendrave të votimit duke intimiduar dhe ushtruar presion ndaj votuesve;
- ndryshimi i qendrave të votimit pa asnjë arsye për një numër të madh zgjedhësish krahasuar me zgjedhjet pararendëse;

Në këto rrethana, do të duhej të bëhej një analizë më e plotë e të gjithë elementeve të cituar më sipër të cilët mund të kenë ndikuar në formësimin e vullnetit të zgjedhësve apo pengimin e tyre për të votuar në fshehtësi. Moskryerja e një hetimi të gjithanshëm, nuk ndihmon aspak në bërjen e transparencës të procesit zgjedhor.

- Ideja e drejtësisë zgjedhore duhet të respektohet gjatë gjithë kohës kur përcaktohet se cila palë ka barrën për të provuar një fakt ose pretendim specifik dhe si paraqiten provat gjatë shqyrtimit administrativ. Për shkak të natyrës komplekse dhe politike të çështjeve të lidhura me proceset zgjedhore, procesi me të cilin barra e provës u ndahet palëve duhet të përcaktohet qartë paraprakisht kur paraqiten çështjet dhe shpërndarja e barrës midis palëve duhet të jetë e drejtë, pa ngarkuar njërin palë të mbajë të gjithë peshën e provës kur një çështje paraqitet për shqyrtim administrativ.
- Pavlefshmëria e zgjedhjeve është mjet ligjor në dispozicion të subjekteve ankuese, i cili mundëson anulimin e votimit/rezultatit dhe përsëritjen e zgjedhjeve në një apo më shumë qendra votimi. Neni 160 i Kodit Zgjedhor përcakton si shkaqe për shpalljen e pavlefshmërisë së zgjedhjeve: a) shkelje të ligjit, të cilat kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor ose tërësi shkeljesh të ligjit, të cilat mund të kenë cënuar procesin zgjedhor në një masë të tillë, që mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore. Pra Kodi Zgjedhor njeh si shkak për pavlefshmërinë një tërësi shkeljesh të ligjit, të cilat ose mund të kenë cënuar rëndë procesin zgjedhor ose tërësia e tyre është verifikuar në një masë të tillë, që mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore.

5. Si rregull kërkesat për pavlefshmëri duhet të shoqërohen me provën që vërteton se shkelja e pretenduar është *“shkelje që cënon rëndë procesin zgjedhor”* apo *“të ketë cënuar procesin zgjedhor në një masë të tillë, që mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve”* dhe çështja e provueshmërisë së këtyre shkeljeve ligjore të pretenduara nga ankimuesit është e një rëndësie themelore, në mënyrë që KAS të dalë me një vendim të drejtë lidhur me objektin e ankimit. Por, përpara se të arrihet në konkluzionin që shkeljet e evidentuara nuk formojnë *“shkelje që cënon rëndë procesin zgjedhor”*, apo që këto shkelje nuk mund të provohet se kanë ndodhur ose që kanë pasur ndikim mbi zgjedhësit për tjetërsimin e votës, fillimisht duhet të ndalemi në analizën e faktit nëse ankimuesi kishte mundësi objektive, në kushtet aktuale, që të siguronte provat në mënyrën e duhur. Edhe kjo analizë gjithashtu nuk mund të bëhet kurrësesi duke mos i dhënë ankuesit një kohë të arsyeshme për tu pajisur dhe për të vlerësuar të gjitha pamjet filmike të qendrave të votimit ku ai kishte indicie që ka pasur shkelje serioze të Kodit Zgjedhor, në funksion të përpunimit dhe evidentimit të provave të pretenduara.
6. Është fakt i ditur botërisht se ankuesi e ka të pamundur për ta aksesuar apo siguruar prova konkrete brenda afatit 5 ditor për depozitimin e kërkesave ankimore. Duhet pasur gjithashtu në konsideratë fakti se provimi me dokumentacion i ngjarjeve të pretenduara nga ana e ankimuesit, është një proces pothuajse i pamundur për sa kohë subjektet politike nuk janë *“ente shtetërore”* të veshura me autoritet shtetëror që të mund të dokumentojnë (nëpërmjet mbajtjes së procesverbaleve të konstatimit etj.) apo të prodhojnë akte, që të mund të shërbejnë në një moment të dytë si provë shkresore të kryerjes së një veprimi të kundërligjshëm. Pikërisht kjo është arsyeja se ankimuesi koalicioni Bashkë Fitojmë, në këtë rast është në pamundësi objektive të sigurimit të provës në mënyrën e kërkuar.
7. Nenet 124 – 144 të Kodit Zgjedhor përcaktojnë procedurën që ndjek Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve për shqyrtimin e një ankimi administrativ. Neni 136, pika 1, gërma “c” parashikon se palët kanë të drejtë të kërkojnë marrjen e provave për të vërtetuar faktet, në rast se nuk ka qenë e mundur që këto prova të siguroheshin paraprakisht prej tyre. Gjatë procesit të shqyrtimit të kërkesës ankimore në fjalë, u provua se ankimuesi e kishte të pamundur të administronte brenda një kohe të kufizuar të vënë në dispozicion të gjitha provat për shkeljet e pretenduara. Mjafton të sjellim në vëmendje faktin se përgjigjet për pyetjet e drejtuara nga ankimuesi kompanisë që

administron PEVN, u dorëzuan vetëm në sencën e fundit të shqyrtimit të kërkesës ankimore në KAS, ndonëse pyetjet i ishin dorëzuar administratës së KQZ prej disa ditësh në formë të shkruar. Për ne anëtarët e pakicës, kjo qasje kundrejt ankimesit ka sjellë si pasojë një vendimmarrje që nuk pasqyron produktin e një hetimi të plotë dhe të gjithanshëm të asaj se çka subjekti ankimues pretendoi gjatë shqyrtimit administrativ. Në këtë mënyrë shumica e anëtarëve të KAS, me anë të vendimmarrjes së tyre përfundimtare, ka anashkaluar krejtësisht në mënyrë të pajustificuar tërësinë e elementëve/fenomeneve (të cilat ankuesi i konsideron shkelje flagrante të ligjit) të cilat mund të kenë ose kanë ndikuar drejtpërdrejt në deformimin e vullnetit të zgjedhësve gjatë procesit të votimit.

8. Në nenin 160 të K.Zgjedhor, parashikohen edhe rastet e pavlefshmërisë së zgjedhjeve në një apo më shumë qendra votimi. Në mënyrë që të analizohet në themel kjo dispozitë dhe të interpretohet në kuptimin qëllimor të saj, kërkohet një hetim të gjithanshëm mbi prova dhe një interpretim i Kodit Zgjedhor dhe të ligjit në përgjithësi (pasi neni 160 nuk kufizohet vetëm në shkelje të K.Zgjedhor), për të arritur në përfundimin nëse kemi të bëjmë me shkelje të tilla që pasjellin pavlefshmëri të zgjedhjeve në një apo më shumë qendra votimi.
9. Potencialisht parregullsitë e denoncuar nga ankimesi, të analizuar si raste të izoluara, mund të mos përbëjnë në dukje shkak ligjor për të pasjellë pavlefshmërinë e zgjedhjeve në një zonë të caktuar, por nëse e vlerësojmë këtë dukuri në këndvështrim të harmonizimit të të gjithë elementëve të kundërligjshëm të koordinuar paraprakisht, atëherë potencialisht ekziston një dyshim i arsyeshëm që graviteti i veprimtarisë së kundërligjshme të mund të ketë ndikuar në një mënyrë dhe masë të tillë në vullnetin e zgjedhësve sa që të mund të sjellë si pasojë pavlefshmërinë e zgjedhjeve. Për sa kohë KAS nuk është në gjendje të verifikojë apo të konstatojë përmasën e këtyre “parregullsive procedurale”, atëherë afërmendsh që është në pamundësi të konkludojë drejt nëse këto shkelje formojnë ose jo parregullsi ligjore të tilla që të mund të sjellin pavlefshmërinë e zgjedhjeve.
10. Për sa më sipër, ne anëtarët në pakicë vlerësojmë se për sa kohë hetimi administrativ që kufizon marrjen e provave ku pala bazon pretendimet e saj, nuk u jep një përgjigje shteruese pyetjeve të përmendura më lart, vendimi i marrë me shumicën e votave të anëtarëve të KAS për rrëzimin e

kërkesës ankimore nr. 85 të subjektivit zgjedhor koalicioni Bashkë Fitojmë është një vendim i pabazuar në prova e në ligj.

Elvis ÇEFA - **Anëtar**

Ledio BRAHO - **Relator**